

Plöntulisti

Kvenfélagsgarðurinn Patreksfirði

Áður fyrr voru kvenfélagsgarðar sannkallaðir skrudgarðar og bæjarstáss hvers bæjar fyrir sig. Þá tíðkaðist að kvenfélagskonur sinntu viðhaldi og fegrun síns kvenfélagsgarðs. Þá var mikið um viðhaldsfrek fjölæringabeð. Í dag eru breyttir tímar og kvenfélagsgördunum er sjaldnast sinn í sjálfboðavinnu. Þar af leiðir að við getum ekki leyft okkur að hafa þá eins viðhaldsfreka og áður fyrr. Plöntulistinn er gerður með langa steinhæðabeð Kvenfélagsgarðsins í huga og samanstendur af harðgerðum, lágum runnum og harðgerðum fjölæringum sem þekja og sjá um sig sjálfir. Runnana á ekki að þurfa að klippa árlega en má snyrta (fjarlægja dauða kvisti).

Japanskvistur, *Spiraea japonica* 'little princess'.

Lítill blómsæll skrautrunni, miðlungsharðgerður, hæð ca. 0,3 m. Bleikir blómsveipir í ágúst. Góð reynsla á Vesturlandi. Hægt að fá fleiri yrki, eins og t.d. íslenska yrkið 'Eiríkur rauði'.

Demantsvíðir, *Salix planifolia* 'Flesja'.

Mjög harðgerð en fíngerð jarðlæg víðiplanta sem myndar þykka mottu með flöt gljáandi blöð. Kelur ekkert. Hentar vel í steinhæðir og með holtagrjóti. Þarf birtu. Hæð ca. 5 – 10 cm.

Íslenskur einir, *Juniperus communis*.

Hluti af íslensku flórunni.

Lágvaxin sígræn planta sem finnst í íslenskri náttúru. Seinvaxinn en fallegur með 2-3 græn litbrigði. Myndar græn óeitruð en bragðlaus ber.

Himalaya einir, *Juniperus squamata*.

Lágvaxinn sígrænn runni sem er þegar til staðar í steinhæðinni í Kvenfélagsgarðinum. Seinvaxinn og líður best í sendnum, snauðum jarðvegi. Hæð hans í Kvenfélagsgarðinum verður líklega ekki meiri en ca. 20 – 40 cm.

Himalaya einir 'Blue Star', *Juniperus squamata* 'Blue Star'

Lágvaxinn sígrænn runni, mjög líkur venjulegum Himalayaeini en þessi er minni, þéttari og blárri. Breiðkúlulaga. Sérlega falleg planta. Líður best í sendnum, snauðum jarðvegi. Hæð ca. 30 – 40 cm.

Dvergbirkikvistur, *Spirea betulifolia* var. *Aemliana*.

Jarðlægur þekjandi kvistur með hvítum blómum og fallegum haustlitum. Mjög líkur venjulegum birkikvisti nema dvergvasinn. Harðgerður en kelur lítillega. Hæð ca. 30 cm.

Lágkvistur, *Spirea humilis*.

Mjög fallegur lítill kvistur sem blómstrar bleikum blómum í lok sumars. Blöðin eru egglega og tennt. Runninn er harðgerður og verður ca. 30 cm.

Urðarmispill, *Cotoneaster cinnabarinus*

Jarðlægur runni sem þolir vel sendinn jarðveg og er tilvalinn í steinhæðabeð eins og það sem er í Kvenfélagsgarðinum. Snemma sumars blómstrar hann pínulitlum ljósbleikum blómum. Mjög lítil egglega laufblöð. Kelur ekkert. Hæð ca. 40 cm.

Þúfuvíðir 'Bústi', *Salix barrattiana* 'Bústi'.

Mjög harðgerður, jarðlægur, breiðvaxinn víðirunni sem myndar þéttar þúfur. Dökkgrænt lauf og rauðir áberandi snemma vors. Þolir vel sendinn jarðveg og er tilvalinn í steinhæðabeð eins og það sem er í Kvenfélagsgarðinum. Hæð ca. 30 cm.

Fjölærar jurtir

Dvergavör, *Ajuga reptans*.

Alveg sérstaklega harðgerður fjölæringur sem blómstrar dökkbláu í júlí.

Fjallasóley, *Ranunculus alpestris*.

Mjög harðgerð fjallajurt sem blómstrar hvítu í maí/júní.

Rósasmæra, *Oxalis enneaphylla* 'Rosea'.

Alveg sérstaklega harðgerður fjölæringur sem blómstrar einstaklega fallegum lillableikum blómum um hásumar.

Stjörnuþlaðka, *Lewisia cotyledon*.

Sérstaklega harðgerð fjölær jurtt sem þrífst í sendnum og snauðum jarðvegi. Blómstrar í júní en hægt er að fá hina ýmsu blómliti því mörg mismunandi yrki eru í boði.

Kínavöndur, *Gentiana sino-ornata*.

Sérstaklega harðgerður fjölæringur sem myndar fljótt skriðular breiður stjörnulaga blaða. Blómstrar skærbláu í lok sumars.

Dílatvítönn, *Lamium maculatum* 'Beacon silver'.

Í meðallagi harðgerður fjölæringur sem er duglegur að breiða úr sér. Kýs sendinn og þurran jarðveg, blómstrar ljósbleiku um hásumar. Til eru fleiri afbrigði.

Heimildir:

Eigin þekking, reynsla og glósur frá Ólafi Sturlu Njálssyni.

Trjágróður við sjávarsíðuna:

http://www.geocities.ws/dagmar_thorisdottir/sjavarsidan.html

Lystigarður Akureyrar:

<http://www.lystigardur.akureyri.is/default.aspx?modID=1&id=1>

Patreksfirði, apríl 2013

Sigríður Ólög Sigurðardóttir, skrudgarðyrkjufraeðingur